

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Lovafdelingen

Dato: 7. april 2011
Kontor: Formueretskontoret
Sagsnr.: 2010-702-0142
Dok.: JOK41561

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 2 vedrørende forslag til lov om ændring af lov om erstatningsansvar og lov om arbejdsskadesikring (Tidspunktet for ophør af krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste) (L 136), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 8. marts 2011.

Lars Barfoed

/

Ole Hasselgaard

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 2 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af lov om erstatningsansvar og lov om arbejdsskadesikring (Tidspunktet for ophør af krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste) (L 136):

”Ministeren bedes kommentere henvendelsen af 3. marts 2011, jf. L 136 – bilag 2.”

Svar:

1. FTF har i henvendelsen af 3. marts 2011 til Folketingets Retsudvalg bl.a. anført, at lovforslaget efter organisationens opfattelse på udmærket måde vil rette op på den ulighed, der i dag er mellem erstatningsudbetalinger for arbejdsskader og fritidsskader.

FTF har dog samtidig rejst kritik af andre af lovforslagets elementer, der efter organisationens opfattelse vil stille skadelidte væsentligt ringere generelt, uanset om skaden er sket på arbejdet eller i fritiden. Der henvises herom til pkt. 3 og 4 nedenfor.

2. Som det fremgår af afsnit 1 i lovforslagets almindelige bemærkninger, har lovforslaget til hovedformål at sikre, at der ikke fremover kan opstå sager, hvor en person, der er kommet til skade på sit arbejde, er afskåret fra at kræve et lige så stort erstatningsbeløb fra den ansvarlige skadevolder, som hvis den samme skade var blevet påført den pågældende i fritiden.

Baggrunden for forslaget er, at Højesteret i to domme af 18. november 2009 (Ugeskrift for Retsvæsen 2010, side 436 og 451) ud fra en fortolkning af erstatningsansvarslovens § 2 har fastslået, at retten til erstatning for tabt arbejdsfortjeneste i arbejdsskadesager, der er omfattet af både arbejdsskadesikringsloven og erstatningsansvarsloven, ophører fra det tidspunkt, hvor skadelidte efter arbejdsskadesikringsloven har krav på erstatning for tab af erhvervsevne i henhold til denne lovs regler om *midlertidig* fastsættelse af erhvervsevnetab. Denne retstilstand kan i nogle tilfælde medføre, at en person, der kommer ud for en arbejdsskade, ikke kan kræve et lige så stort erstatningsbeløb fra den ansvarlige skadevolder, som hvis den samme skade var blevet påført den pågældende i fritiden, og erstatningen for tabt arbejdsfortjeneste og tab af erhvervsevne derfor skulle udmåles alene efter reglerne i erstatningsansvarsloven.

Samtidig foreslås visse øvrige ændringer af erstatningsansvarsloven samt visse ændringer af arbejdsskadesikringsloven, der har til formål at sikre, at skadelidte kompenseres fuldt ud for sin tabte arbejdsfortjeneste, men samtidig ikke overkompenseres.

3. FTF's kritik af lovforslaget tager udgangspunkt i en opfattelse af, at lovforslaget generelt vil indebære en afkortning af den periode, hvor skadelidte har krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

Den rejste kritik ses efter Justitsministeriets opfattelse at bygge på en forudsætning om, at lovforslaget ændrer den retstilstand, der er fastslået i bl.a. Højesterets domme af 11. marts og 27. august 2008 (Ugeskrift for Retsvæsen 2008, side 1386 og 2601), og hvorefter en skadevolder eller dennes forsikringsselskab ikke kan stoppe udbetaling af tabt arbejdsfortjeneste, før der på forsvarligt grundlag foretages et rimeligt skøn over erhvervsevnetabet og udbetales erstatning i forhold hertil. Således ses FTF at lægge til grund, at lovforslaget indebærer, at det fremover – for at bringe en udbetaling af en erstatning for tabt arbejdsfortjeneste til ophør – vil være tilstrækkeligt, at skadevolder eller dennes forsikringsselskab skønner, at skadelidtes erhvervsevnetab bliver på *mindst* 15 pct.

Denne forståelse af lovforslaget er ikke korrekt. Som det fremgår af bemærkningerne til erstatningsansvarslovens § 2, stk. 1, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 1, har lovforslaget netop til hensigt at *opretholde* den retstilstand, som er fastslået ved de nævnte højesteretsdomme. Af bemærkningerne til den foreslåede § 2, stk. 1, i erstatningsansvarsloven, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 1, fremgår således bl.a. følgende:

”Det er som hidtil formålet med bestemmelsen, at der ved erstatningsdækningen ikke opstår ”huller” mellem erstatningsposterne tabt arbejdsfortjeneste og tab af erhvervsevne. F.eks. kan skadevolder eller dennes forsikringsselskab – på samme måde som efter gældende ret – ikke stoppe en udbetaling af erstatning for tabt arbejdsfortjeneste under henvisning til, at Arbejdsskadestyrelsens vurdering af skadelidtes erhvervsevnetab i form af en udtalelse efter erstatningsansvarslovens § 10 eller en afgørelse i henhold til arbejdsskadesikringslovens §§ 17 og 17 a afventes. Skadevolder eller dennes forsikringsselskab kan derimod alene stoppe udbetalingen af erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, *hvis og når* der foreligger det fornødne grundlag for at fastslå, at skæringstidspunktet efter § 2, stk. 1, er indtrådt, jf. nærmere herom straks nedenfor.

Fastsættelsen af det tidspunkt, hvor skadelidte har lidt et varigt erhvervsevnetab på mindst 15 pct., og hvor det således står klart, at skadelidte ikke kommer til at arbejde igen i væsentligt samme omfang som tidligere, afhænger som hidtil af en konkret vurdering af sagens omstændigheder. Denne vurdering, der endeligt henhører under domstolene, kan foretages af Arbejdsskadestyrelsen i form af en (midlertidig eller endelig) udtalelse efter lovens § 10, jf. herved den foreslåede ændring af denne bestemmelse i lovforslagets § 1, nr. 3, og bemærkningerne hertil, eller i form af en afgørelse efter arbejdsskadesikringsloven om skadelidtes endelige erhvervsevnetab. Vurderingen kan herudover også foretages af skadevolder eller dennes forsikringsselskab under forudsætning af, at der udøves et rimeligt skøn på forsvarligt grundlag over erhvervsevnetabet, og at der udbetales erstatning for erhvervsevnetabet i forhold hertil, jf. herved afsnit 2.4.1 og 2.4.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.”

Om det omhandlede spørgsmål kan der udover afsnit 2.4.1. og 2.4.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger også henvises til bemærkningerne til erstatningsansvarslovens § 10, stk. 1, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3, hvor der bl.a. er anført følgende:

”Hvis skadevolder eller dennes forsikringsselskab ikke selv foretager et rimeligt skøn på forsvarligt grundlag over erhvervsevnetabet og udbetaler erstatning for erhvervsevnetabet i forhold hertil, vedvarer forpligtelsen til at udbetale erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, indtil Arbejdsskadestyrelsens udtalelse foreligger, idet udtalelsen så i stedet udgør det fornødne grundlag for en fastsættelse af skæringstidspunktet mellem de to erstatningsposter.”

Det vil således – på samme måde som efter gældende ret – ikke være tilstrækkeligt for at bringe forpligtelsen til at betale erstatning for tabt arbejdsfortjeneste til ophør, at skadevolder eller dennes forsikringsselskab finder forsvarligt grundlag for at fastslå, at skadelidtes erhvervsevnetab *i hver fald* bliver på 15 pct. og herefter udbetaler erstatning i forhold til et erhvervsevnetab på 15 pct. Der skal derimod foreligge et forsvarligt grundlag for midlertidigt eller endeligt at fastslå den faktiske størrelse af skadelidtes fremtidige erhvervsevne, og der skal udbetales erstatning i forhold hertil.

På den anførte baggrund er det efter Justitsministeriets opfattelse ikke korrekt, at lovforslaget – som anført af FTF – vil medføre, at skadevolder eller dennes forsikringsselskab vil kunne stoppe udbetaling af tabt arbejdsfortjeneste tidligere, end tilfældet er i dag, således at der – til skade

for den skadelidte – vil ske en generel forrykkelse af skæringstidspunktet mellem skadelidtes krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste og skadelidtes krav på erstatning for varigt erhvervsevnetab. Der vil endvidere ikke – som omtalt i FTF's henvendelse – kunne opstå "likviditetshuller", idet det fortsat vil være en betingelse for, at skadevolder eller dennes forsikringsselskab kan bringe forpligtelsen til at betale erstatning for tabt arbejdsfortjeneste til ophør, at der udbetales erstatning i forhold til erhvervsevnetabet.

I lyset af den tvivl om forståelsen af den foreslåede § 2, stk. 1, i erstatningsansvarsloven, som FTF og en række andre parter i deres henvendelser til Folketingets Retsudvalg vedrørende lovforslaget har rejst, har jeg imidlertid besluttet at fremsætte et ændringsforslag til lovforslaget. Med ændringsforslaget vil det i selve ordlyden af bestemmelsen blive tydeliggjort, at der *ikke* er tilsigtet nogen ændring af det omhandlede skæringstidspunkt, jf. ovenfor. Den foreslåede ændring har således – i samspil med den foreslåede ændring af § 2, stk. 2, i erstatningsansvarsloven – alene til formål at sikre, at midlertidige afgørelser efter arbejdsskadesikringslovens § 17, stk. 3, ikke kan afskære retten til fortsat tabt arbejdsfortjeneste.

4. FTF har endvidere rejst kritik af den mulighed for modregning og tilbagebetaling, som skadevolder eller dennes forsikringsselskab efter forslaget får adgang til, samt Arbejdsskadestyrelsens mulighed for i en udtalelse, der indhentes i medfør af erstatningsansvarslovens § 10, at udtale sig om, på hvilket tidspunkt skadelidtes varige erhvervsevnetab må anses for indtrådt.

Efter FTF's opfattelse vil disse regler samlet set medføre, at risikoen for, at der udbetales erstatning for tabt arbejdsfortjeneste i for lang en periode, overflyttes fra skadevolder eller dennes forsikringsselskab til skadelidte. Det finder FTF kritisabelt, da skadevolder eller dennes forsikringsselskab selv har mulighed for på forsvarligt grundlag at skønne over størrelsen af skadelidtes erhvervsevnetab og udbetale erstatning for erhvervsevnetab til skadelidte med den konsekvens, at vedkommende ikke længere har krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

Som anført ovenfor har hovedformålet med lovforslaget været at sikre, at skadelidte – uanset om vedkommendes erstatning for tabt arbejdsfortjeneste og erhvervsevnetab skal udmåles alene efter reglerne i erstatningsansvarsloven eller efter reglerne i både erstatningsansvarsloven og ar-

bejdsskadesikringsloven – fuldt ud kompenseres for det indtægtstab, som vedkommende lider i perioden frem til, at den pågældende enten kan begynde at arbejde igen (i væsentligt samme omfang som tidligere) eller – i de tilfælde, hvor skaden medfører et varigt erhvervsevnetab – frem til det tidspunkt, hvor der foreligger et forsvarligt grundlag for at skønne over skadelidtes varige erhvervsevnetab, jf. herved nærmere pkt. 3 ovenfor.

De foreslåede regler i lovforslaget om adgang til modregning og tilbagebetaling vedrører en række tilfælde, hvor det efterfølgende viser sig, at skadelidte har fået udbetalt tabt arbejdsfortjeneste i en periode udover det (retrospektivt) fastsatte skæringstidspunkt (i dag er der efter erstatningsansvarsloven ikke mulighed for f.eks. at kræve sådanne beløb tilbagebetalt).

I lyset af den kritik af reglerne om modregning og tilbagebetaling, som FTF og en række andre parter i deres henvendelser til Folketingets Retsudvalg vedrørende lovforslaget har rejst, er der efter min opfattelse behov for, at disse spørgsmål overvejes yderligere, inden der eventuelt indføres nye regler på dette område.

Jeg har på den baggrund besluttet at fremsætte et ændringsforslag til lovforslaget, som vil betyde, at reglerne om adgang til modregning og tilbagebetaling udgår af lovforslaget.

Sammenfattende vil lovforslaget med de nævnte ændringsforslag betyde, at de skadelidte fremover i visse tilfælde vil være berettigede til mere i erstatning end i dag – bl.a. fordi en midlertidig afgørelse om erhvervsevnetab som nævnt fremover ikke i sig selv vil afskære retten til fortsat tabt arbejdsfortjeneste – og at de skadelidte i øvrige tilfælde vil være berettigede til det samme i erstatning som i dag.